

SAMEN **STERKER**

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2022-2026

Inhoud

Voorwoord	3
Tien belangrijke punten	5
1. Dinkelland van en voor iedereen	7
2. Duurzaam Dinkelland	10
3. Volkshuisvesting	15
4. Zorg en de rol van de gemeente	19
5. Natuur, landbouw en recreatie	21
6. Dienstverlening	24

Verkiezingsprogramma voor Progressief Dinkelland 2022-2026

In Dinkelland kiezen wij er als actieve progressieve partijen voor om samen de verkiezingen in te gaan. Terwijl de bestuurbaarheid van ons land afneemt, doordat steeds kleinere partijen steeds specifiekere deelbelangen vertegenwoordigen, kiezen wij juist voor de omgekeerde beweging. Wij bundelen de krachten om een krachtig progressief, sociaal en groen geluid te laten horen.

Ons verkiezingsprogramma: “**samen sterk**” is een programma waarin iedereen die vooruitstrevend, sociaal en groen is, zich zal herkennen. Zo bieden we een alternatief voor de progressief denkende inwoners van Dinkelland, ook voor hen die zich niet persé met GroenLinks of de PvdA verbonden voelen. De basis voor het programma is gelegd vanuit de beginselen van de twee partijen en de ervaringen die we in de loop van de tijd in de Dinkellandse politiek hebben opgedaan.

Het programma laat zien wat wij als vertegenwoordigers van progressief Dinkelland nastreven en haalbaar achten als wij het voor het zeggen hebben. Natuurlijk kunnen we niet helemaal voorzien wat er de komende jaren nog op ons af zal komen. Maar helder is dat we steeds zullen denken en handelen vanuit onze grondbeginselen en idealen.

We vinden dat iedereen recht heeft op een fatsoenlijk bestaan, waarin je vrij bent om eigen opvattingen te hebben, keuzes te maken, met voldoende mogelijkheden (denk aan opleiding, werk, inkomen, sociale omgeving) om je individueel te ontplooiën. Gemeenschapszin, solidariteit en een open en transparante democratie zijn noodzakelijk om die vrijheid voor iedereen mogelijk te maken.

In ons denken en doen houden we steeds rekening met de lange termijneffecten. Om die reden leggen we bijvoorbeeld een zwaar accent op de urgentie van duurzaamheidsmaatregelen, de benodigde transitie in de landbouw en het behoud en versterken van de natuur. En dat geldt ook voor de volkshuisvesting die wordt gericht op bouwen voor starters en ouderen in nieuwe bouw-, woon- en financieringsvormen, naast het herstructureren van de bestaande woningvoorraad.

Wij staan voor een overheid die dicht bij de inwoners staat en die goede voorzieningen voor iedereen garandeert. We geven ruimte aan hen die het zelf lukt en we organiseren een vangnet voor wie het niet alleen kan. Ons uitgangspunt is: 'voorkomen is beter dan genezen'. Wij staan voor een gemeente die daar actief invulling aan geeft op verschillende beleidsterreinen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het organiseren van de zorg- en dienstverlening dichtbij in de buurt, met als doel vroeg signalering van eenzaamheid, gezondheidsproblemen, armoede, conflicten, etc. waardoor ook vroeg acteren mogelijk wordt en ingrijpende vervolgacties minder vaak nodig.

We vinden bovendien dat - bij de grote uitdagingen waar we de komende jaren voor staan - de gemeente een actief stimulerende en coördinerende rol op zich moet nemen. Daarmee worden ontwikkelingen in gang gebracht die de markt niet oppakt.

In de volgende hoofdstukken wordt voor een zestal thema's aangegeven welke keuzes wij daarin maken:

- 1) Dinkelland van en voor iedereen - de inclusieve samenleving
- 2) Duurzaam Dinkelland
- 3) Volkshuisvesting – samenwonen en leven in Dinkelland
- 4) Zorg en de rol van de gemeente
- 5) Natuur, landbouw en recreatie – het buitengebied
- 6) Dienstverlening in Dinkelland

Hoe gaat dat straks met vertegenwoordigers van GroenLinks en de PvdA in één fractie? Wij voelen ons samen vertegenwoordigers van progressief Dinkelland, en zullen zo ook in de gemeenteraad en commissies acteren. Ieder van ons heeft zich aan dit verkiezingsprogramma gecommitteerd en zal ervoor knokken om het gerealiseerd te krijgen. En als er onderwerpen aan de orde komen die niet zijn vastgelegd zullen we daar uiteraard in onze fractie gezamenlijk proberen uit te komen. Als dat niet lukt kan natuurlijk door onze raadsleden afwijkend worden gestemd, dat hoort bij een open democratie en bij de gelofte die je aflegt als raadslid: stemmen zonder last of ruggespraak.

Tot slot:

Lees het programma door, blader er doorheen of zoek gericht het onderwerp uit dat je het meeste interesseert. Maar onthoudt een ding: meer dan ooit doet het er straks toe wie in jouw gemeente de besluiten neemt. En die keuze is aan jou.

Stem daarom 16 maart 2022:

Progressief Dinkelland,

Wilma Riesmeijer-Schouten (GroenLinks)

Cel Severijn (PvdA)

Tien belangrijke punten

1. Een duurzaam buitengebied en een natuur inclusieve landbouw

Dinkelland heeft veel en bijzondere natuur en een prachtig landschap. Dat is over lange tijd tot stand gekomen door de inspanningen van boeren. Maar het huidige landbouwsysteem bedreigt dat landschap en de natuur. Een transitie naar een duurzame landbouw heeft tijd, geld en ideeën nodig. Agrarische ondernemers staan er vaak alleen voor. Wij stellen een transitie bureau voor waar ondernemers - ook niet agrariërs - terecht kunnen met en voor nieuwe ideeën, en voor voorlichting en advies. Dat kan gaan over investeringen, transitiegelden en subsidies. Maar ook over links naar potentiële investeerders, banken, agrarische- en recreatieondernemers, en ook naar niet-traditionele belangenbehartigers van boeren.

2. Energie, betaalbaar voor iedereen, van ons en voor ons.

Dinkelland moet energieneutraal zijn in 2030. Dat kan door besparen en isoleren en gebruik maken van duurzame energiebronnen als zon en wind. We hebben daarbij drie uitgangspunten: 1. Betaalbaar: iedereen moet kunnen meedoen met leningen uit een energiebesparingsfonds dat terugverdiend worden uit besparingen; 2. Van ons: verdiensten uit lokale nieuwe energiebronnen als wind- en zonenergie moeten voor 100% terug naar de gemeenschap, zodat lasten en lusten in verhouding zijn; 3. Voor ons: een gemeentelijk loket 'duurzaamheid' om inwoners te informeren over energiebesparing en alles wat daarmee samenhangt, en actief ondersteunt.

3. Zeker zijn van goede zorg dichtbij

Zorg en zorgpreventie moet voor iedereen makkelijk toegankelijk zijn en dichtbij. Inwoners die hulp nodig hebben moeten dit op een vertrouwde plek kunnen bespreken. Wijkkracht Twente geeft advies en ondersteuning bij vragen over welzijn en zorg, en moet daarom wekelijks aanwezig zijn in elke kern. Met een "gemeentebus" met de benodigde apparatuur en digitale infrastructuur. Aangevuld met diensten van de gemeente. Zoals voor het verlengen van een paspoort of rijbewijs. Of voor vragen over een onbegrijpelijke digitale aanvraag.

4. Dinkellandpas – het gaat om mensen

Er bestaat een wirwar van financiële regelingen voor onze inwoners. Een Dinkellandpas vereenvoudigt de uitvoering daarvan. Tegoeden van de verschillende financiële regelingen die de gemeente uitvoert worden op de pas geladen. Bijvoorbeeld diverse uitkeringen, toegankelijkheid tot sportvoorzieningen, een energie-voucher, maatregelen tegen armoedebestrijding of menstruatiearmoede, etc. Maar ook: aanbiedingen van lokale ondernemers aan de eigen bevolking, en kortingen van maatschappelijke en culturele instellingen.

5. Passend en betaalbaar wonen voor jong en oud

Bestaande woningen worden aangepast aan wensen van starters en zelfstandig wonende ouderen. Nieuwe sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen worden gerealiseerd voor jongeren en voor ouderen. We investeren in nieuwe woonvormen, zoals "knarren-hofjes" en clusters van "tiny houses". De gemeente neemt zelf initiatief waar dit door marktpartijen niet wordt opgepakt. Woningbouw en woningbezit door marktpartijen die alleen streven naar maximale winst, wordt aan banden gelegd. Met woningcorporaties worden harde prestatieafspraken gemaakt over hun inzet

6. Democratie moet je doen

We willen serieus invulling geven aan burgerparticipatie. Immers, informatie verstrekken als het plan al klaar is of alleen ruimte bieden voor het veranderen van details: dat is geen participatie. Dienstverlening moet dicht bij de burger komen. Plannen dienen te worden gebaseerd op de vooraf gepeilde meningen van betrokken burgers. Met daarbij een toenemende invloed en bevoegdheid voor democratisch gekozen vertegenwoordigers in dorps en stadsraden. Deze krijgen de verantwoordelijkheden en het budget over zaken die in de dorpen, wijken en stad spelen.

7. Ruimte voor jongeren

Jongeren moeten in Dinkelland kunnen blijven. Zij zorgen voor 'reuring', economisch draagvlak en een duurzame toekomst. Dat is goed voor de leefbaarheid. Voldoende mogelijkheid om zelfstandig te wonen is daarvoor een eerste vereiste. Aan jongeren wordt een stem gegeven via een jongerenraad met mandaat en budget om zelf oplossingen te ontwikkelen. Voor vernieuwende initiatieven van groepen jongeren stellen we een aanmoedigingspremie in. Pleinen binnen de kernen willen we verlevendigen door permanente 'belevingsactiviteiten' aan te bieden. En meer ruimte voor Cruyff-courts, basketbalveldjes en skateboardbanen.

8. Een vrijheidsdividend voor iedereen

Dit is wat we willen uitproberen: iedere werkloze 55-plusser in Dinkelland krijgt maandelijks een geldbedrag, om sober van te kunnen leven, ongeacht woonsituatie, en bezit, en zonder verplichtingen of voorwaarden. Mensen met een vrijheidsdividend kunnen zich via arbeidsparticipatie inzetten voor de gemeenschap. Dit doen we met het perspectief dat op termijn het vrijheidsdividend voor elke volwassene in Nederland kan gelden. Alle toeslagen, aftrekposten en heffingskortingen en het falende toezichtstelsel kunnen dan worden afgeschaft.

9. Open gemeenschap, geen discriminatie

We hebben een open en vrije samenleving. Die is het beschermen en versterken waard: geen discriminatie of stigmatisering op bijvoorbeeld afkomst, opleiding, geslacht, geaardheid, godsdienst, gezondheid of leeftijd. Mensen die op de vlucht zijn voor rampen, oorlog of vervolging, moeten onvoorwaardelijk worden opgevangen en ondersteund bij hun inburgering. Semipermanente woningen worden gebouwd voor statushouders en starters (bijv. "tiny houses"). De woningmarkt wordt zo ontlast, er wordt gebouwd zonder consequenties voor de totale bouwproductie, en tenminste twee groepen die in de knel zitten worden beter bediend.

10. Een gezond lichaam in een creatieve geest

Het gaat om de kwaliteit, niet om de kwantiteit: goede scholen in de kleine kernen worden behouden. Sport is belangrijk voor de gezondheid en de strijd tegen overgewicht: zeker met al die corona-kilo's. Mensen met een kleine beurs, die willen sporten, krijgen het lidmaatschap geheel of gedeeltelijk betaald (Dinkellandpas!). Kunst en cultuur evenementen verdienen ondersteuning, onder meer door vlotte vergunningverlening en goede huisvesting. Nieuwe culturele initiatieven bij ondernemers, instellingen en inwoners worden gestimuleerd en ondersteund.

1. Dinkelland van en voor iedereen

de inclusieve samenleving

Iedereen telt mee, is gelijkwaardig, heeft recht op een fatsoenlijk bestaan en moet de vrijheid hebben om zichzelf te kunnen zijn. Een goede opleiding, goed werk, goede zorg, goed wonen en meedoen aan het sociale en culturele leven van elke dag maakt het mogelijk om volwaardig mee te doen aan de samenleving. Iedere inwoner van Dinkelland moet in vrijheid kunnen meedoen. Onafhankelijk van leeftijd, afkomst of eventuele beperkingen, maar wel aangepast aan de mogelijkheden en wensen van iedereen. Meedoen aan de samenleving betekent ook – naar vermogen – een zinvolle bijdrage leveren aan die samenleving. Jongeren, ouderen, mensen met een beperking, en statushouders verdienen extra aandacht waar het gaat om hun kansen en mogelijkheden tot participatie in de maatschappij. Voor al deze doelgroepen is passende aandacht en begeleiding op maat van groot belang.

Open gemeenschap, geen discriminatie

Onze open en vrije samenleving is het grootste goed dat we hebben. Dat zullen we beschermen en waar nodig versterken: geen discriminatie en/of stigmatisering op bijvoorbeeld afkomst, opleiding, geslacht, geardeheid, godsdienst, gezondheid of leeftijd.

Iedereen hoort erbij

Eerlijke kansen voor iedereen betekent:

- Individuele zorg en aandacht is nodig om te voorkomen dat mensen langdurig op het bestaansminimum moeten leven. Zulke zorg en aandacht moeten armoede verminderen en helpen voorkomen, en mensen weer vertrouwen in de toekomst geven.
- Ieder kind in Dinkelland verdient een goede start en een eerlijke kans. De gemeente dient zich in te zetten voor gezinnen met kinderen die onder de armoedegrens leven.
- Gratis kinderopvang en huiswerk of studiebegeleiding voor kinderen van ouders met een minimuminkomen
- Voorzieningen voor minima ondersteunen, met hulp van vrijwilligers.
- Dinkelland sluit zich aan bij de regenbooggemeentes.

We ondersteunen initiatieven van inwoners bij het organiseren en coördineren van gezamenlijke activiteiten om sociale contacten te bevorderen en om vereenzaming tegen te gaan. Inwoners kunnen elkaar daarin versterken door kleine projecten te organiseren om op die manier iets voor elkaar te kunnen betekenen. Bijvoorbeeld een buurt-app kan al veel doen voor mensen die in een isolement kunnen raken. Maar ook boodschappenservices, samen gaan winkelen, naar vereniging, theater- of film gaan, meerijden met elkaar, of hulp bij bepaalde klusjes.

We (h)erkennen de grote maatschappelijke waarde van vrijwilligers en mantelzorgers voor de hele gemeenschap. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht in een betere registratie van hun activiteiten, een verduidelijking van hun rol voor de gemeenschap en een jaarlijks compliment, een moment van erkenning door de gemeente Dinkelland.

Niet iedereen kan het niveau van volledige zelfredzaamheid bereiken, ondanks dat we vinden dat 'iedereen moet meedoen'. Mensen met een beperking moeten volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving. Dat betekent een beter toegang tot de arbeidsmarkt, maar ook dat publieke voorzieningen en openbaar vervoer toegankelijk zijn voor mensen

met een beperking. De gemeente moet daar waar mogelijk ondersteunen of initiatief nemen.

Het aantal laaggeletterden in Nederland groeit. Laaggeletterdheid staat participatie en zelfredzaamheid in de weg. Daarom dient de aanpak een combinatie te zijn van herkennen, opleiden en beter communiceren. Het gaat dan niet alleen om taalcursussen, maar ook om het herkennen van en duidelijker communiceren met laaggeletterden in werk en in de publieke ruimte. Het probleem is daarmee onderdeel van verschillende beleidsterreinen en sluit aan op het sociaal domein.

Werk en inkomen

Het hebben van werk heeft veel positieve bijkomstigheden: een zinvol bestaan, sociale contacten, erbij horen. Maar werk moet wel eerlijk beloond. Ook moet ook andere taken, zoals zorgtaken, mogelijk blijven.

- Bij 'werken aan werk' wordt rekening gehouden met eventuele mantelzorgtaken
- Mensen, inclusief ondernemers of zzp'ers, die hun baan dreigen te verliezen worden direct geholpen met het vinden van een andere baan en niet pas na afloop van een werkloosheidsuitkering.
- De gemeente zoekt zinvol werk voor alle mensen die worden gerekend tot de participatiewet (mensen die kunnen werken maar het zonder ondersteuning niet redden) , te beginnen bij de gemeente zelf.
- Het huidige minimabeleid wordt tegen het licht gehouden en waar nodig geoptimaliseerd. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt een duurzame toekomstverzekerde oplossing georganiseerd.

Wij vinden dat de gemeente een goed en blijvend actueel inzicht in de lokale werkgelegenheid moet hebben, zowel de vraag als het aanbod.

Vrijheidsdividend

Wij zijn voor een vrijheidsdividend, een basisinkomen, dat op gemeentelijk niveau kan worden georganiseerd. Het idee is dat iedere volwassene in Nederland maandelijks een geldbedrag krijgt uitgekeerd om sober van te leven. Dit ongeacht woonsituatie, inkomen of bezit, en zonder verplichtingen of voorwaarden. Met het basisinkomen worden alle toeslagen, aftrekposten en heffingskortingen afgeschaft. Het invoeren van een basisinkomen kent drie hoofdredenen: het is positief, maatschappelijk waardevol, en efficiënt. Mensen met een vrijheidsdividend kunnen zich via arbeidsparticipatie inzetten voor de gemeenschap. Wij willen ons inzetten om in Dinkelland mee te doen, bijvoorbeeld met een proef waarbij alle werkloze 55-plussers onvoorwaardelijk kunnen deelnemen.

Ruimte voor jongeren

Wij zien jongeren als een belangrijke doelgroep die specifieke aandacht verdient. Het is van groot belang voor de leefbaarheid dat we onze jongeren binnen de gemeente weten te behouden. Zij zorgen voor 'reuring', economisch draagvlak en een duurzaam toekomstperspectief. Voldoende mogelijkheid om zelfstandig te kunnen wonen is daarvoor een eerste vereiste. Met de prijsontwikkeling op de koopwoningmarkt en een te beperkt aanbod geschikte huurwoningen is die mogelijkheid voor jongeren te beperkt.

We zetten daarom sterk in op de realisatie van nieuwe woningen (sociale huur en goedkope koop) met alternatieve woonvormen en financieringsconstructies om de betaalbaarheid te garanderen. En we nemen tegelijkertijd en in samenhang maatregelen om de doorstroming van oudere huishoudens te bevorderen. De gemeente neemt hierin een actieve regisserende rol.

Ook monitoren we permanent welke andere problemen jongeren ervaren, en samen met hen werken we aan mogelijke oplossingen. Als vervolg op het eerder uitgevoerde bestuurlijk experiment geven we (groepen) jongeren mandaat en budget om binnen randvoorwaarden zelf oplossingen te ontwikkelen.

Opvang en inburgering vluchtelingen

Vluchtelingen - dat zijn mensen die op de vlucht zijn voor rampen, oorlog of vervolging - moeten onvoorwaardelijk worden opgevangen en ondersteund bij hun inburgering. Opvang gebeurt nu te veel ad-hoc, en gemeentes worden steeds weer overvallen met de vraag naar opvang.

Wij stellen voor om die vraag voor te zijn door semipermanente woningen te bouwen voor statushouders en starters. Bijvoorbeeld in de vorm van "tiny houses". De woningmarkt wordt zo ontlast, er wordt gebouwd zonder consequenties voor de totale bouwproductie, en tenminste twee groepen die in de knel zitten worden adequater bediend. Als de tijdelijke opvang niet meer nodig is kunnen de woningen aan starters (of misschien ook ouderen) worden aangeboden.

Stille armoede en eenzaamheid

Eenzaamheid is vaak niet zichtbaar, en dat geldt ook voor stille armoede. Dat ook in onze gemeente mensen eenzaam zijn is evident. Alle signalen wijzen erop dat aantallen en ernst door de coronamaatregelen zijn toegenomen.

Wij zijn voor het inrichten van "sociale wijkteams". Zo'n team kent iedereen in de kern of buurt, en omgekeerd weten de inwoners ook eenvoudig de vaste mensen van het team te vinden. Problemen worden zo vroeg gesignaleerd waardoor vaker preventief kan worden opgetreden. Bijvoorbeeld stille armoede en eenzaamheid kunnen eenvoudiger in beeld gebracht en adequaat begeleid. Met meer aandacht voor preventie neemt de behoefte aan hulpverlening en specialistische zorg af.

En de gemeente?

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie te vervullen. Dat betekent dat wij van bestuurders en ambtenaren een open en tegemoet tredende houding verwachten naar de inwoners, en in de ambtelijke organisatie een personeelsbeleid dat gericht is op gelijke kansen voor iedereen.

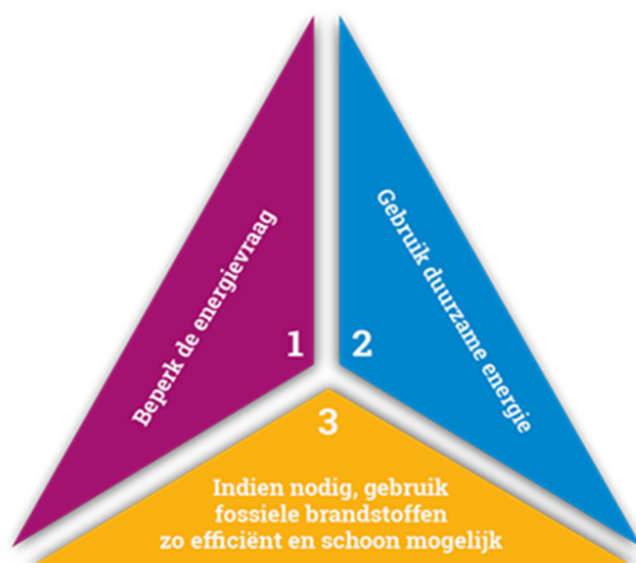
2. Duurzaam Dinkelland

betaalbaar voor iedereen, van en voor ons

Jij en ik en onze kinderen en kleinkinderen, we worden allemaal geconfronteerd met klimaatverandering: de consequenties van nietsdoen zijn al zichtbaar. Het kan en mag niet zo zijn dat we nog langer achteroverleunen en het gewoon maar laten gebeuren. Meer en meer inwoners en bedrijven hebben al maatregelen genomen. Maar er is veel meer nodig. Voor het klimaat, maar we denken ook aan de portemonnee van onze inwoners.

De initiatieven om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen om energie duurzaam op te wekken gaan razendsnel. Op lokaal niveau moeten we continue alert zijn op de ontwikkelingen op landelijk, Europees of mondiaal niveau en op technische innovaties, bij het nemen van beslissingen over toepassingen in Dinkelland. Dinkelland heeft net als de overige Twentse gemeenten een doelstelling dat per 2030 50% van de opgewekte energie duurzaam moet zijn. Ook wil Twente zich ontwikkelen als warmteregio, zodat we onze gebouwen duurzaam kunnen verwarmen: zoveel mogelijk zonder fossiele brandstoffen, dus optimaal aardgasvrij. In 2050 is het plan om de 100% te halen.

Dat is te langzaam. Om de duurzame energiedoelstelling te kunnen realiseren willen wij op zo kort mogelijke termijn tot een energieneutraal Dinkelland te komen, wij denken dat 2030 haalbaar is. De gemeente moet daarbij vooroplopen, door initiatiefnemers te ondersteunen en te faciliteren, door zelf creatief mogelijkheden te benutten, en door te zoeken naar mogelijkheden.

Het vertrekpunt van alle acties op het terrein van duurzame energie is Trias energetica:

1. besparen en isoleren
2. gebruik van duurzame bronnen,
3. efficiënt gebruik maken van fossiele brandstoffen.

Wij richten ons vooral op de eerste twee stappen. Daarbij zijn drie zaken van belang:

1. betaalbaarheid

Iedereen moet kunnen meedoen aan de transitie, Om de transitie haalbaar te maken is een doelgerichte, pragmatische, wijkgerichte aanpak nodig. Wij vinden dat iedereen geholpen moet worden de kosten van isoleren en verduurzamen te kunnen betalen. Dat kan door middel van een revolverend fonds: de gemeente stelt duurzaamheidsleningen beschikbaar voor inwoners om hun woning energiezuinig of -neutraal te maken. De investeringen worden terugverdiend door de lagere energiekosten. Op die manier kan de lening voor de investering worden terugbetaald.

2. eigenaarschap

Verdiensten uit lokale nieuwe energiebronnen als wind- en zonenergie moeten voor 100% terug naar de gemeenschap. Lasten en lusten moeten in verhouding tot elkaar staan. Er zijn inspirerende voorbeelden uit binnen- en buitenland die laten zien dat dit mogelijk is wanneer het eigenaarschap van de zonnenvelden, windmolens en oplossingen voor het opwekken van warmte bij de gemeenschap ligt.

3. *communicatie en facilitering*

We informeren inwoners over de mogelijkheden voor energiebesparing en -opwekking, en het zuinig omgaan grondstoffen. We faciliteren niet alleen met kennis, maar ook met het vinden van subsidiemogelijkheden en het verstrekken van duurzaamheidsleningen. Bovendien leveren we een netwerk aan bedrijven en contactpersonen. In de communicatiestrategie ligt de nadruk op 'de winst' die iedereen voor zichzelf kan behalen, en de bijdrage die je daarmee ook nog eens levert aan een beter milieu. Goede voorbeelden van de 'buren' worden actief uitgedragen.

Energie neutraal: besparen, isoleren en duurzaam (ver)bouwen

In bestaande bouw wordt doorgedaan met een wijkgerichte aanpak van isoleren: de belangrijkste stap in het duurzamer maken van de woningen. Inwoners worden ondersteund in de overgang naar duurzame stroomopwekking en aard- of luchtwarmte. Via gerichte adviezen, faciliteren van gezamenlijke oplossingen (bijvoorbeeld bij het gebruik grondwarmte), bevorderen van de aanschaf of huur van zonnepanelen en financiële ondersteuning bij de nodige investeringen. Dat laatste kan worden gedaan met behulp van het hierboven genoemde revolverend fonds (Punt 1: betaalbaarheid).

De gemeente staat toe dat zonnepaneleninstallaties bij woningen ook op de grond of aan de gevel gebouwd mogen worden als het dak van een woning daar niet geschikt voor is, of als dit esthetisch ongewenst wordt geacht. Isoleren en verbouwen van bestaande huizen worden zoveel mogelijk circulair gedaan.

Nieuwbouw moet energieneutraal, aardgasvrij en circulair, daken waar nodig en mogelijk zuid of zuidwest gericht om zoveel mogelijk zonne-energie op te kunnen wekken. Echter de grootste winst is te halen in het gericht verduurzamen van de bestaande woningen: door isoleren en circulaire verbouw.

Nieuwe gezamenlijke energiebronnen

Dinkelland heeft met haar prachtige natuur een grote toeristische waarde en dit dient bij de afweging hoge prioriteit te krijgen. We zullen er echter niet aan ontkomen goed na te denken waar windturbines en zonnenvelden worden geplaatst. Daarnaast blijven we alert op andere, nieuwe (landelijke) ontwikkelingen die het landschapsbeeld minder aantasten en geluidsoverlast tegengaan.

Bovendien vinden we dat, waar windturbines worden toegestaan in Dinkelland, de inwoners dan niet alleen de lasten, maar ook de lusten moet krijgen: dus 100% participatie in de energieopbrengst. De gemeente werkt met inwoners en bedrijven mee aan het realiseren van een energiecoöperatie voor en door inwoners en bedrijven in Dinkelland om te komen tot een gedecentraliseerde energieopwekking, -distributie en -opslag.

Duurzaamheid vervoer

Bewustzijn over vervoer is van groot belang voor het beheersen van het klimaat. Om te beginnen geldt dit voor landelijk beleid op de lucht- en scheepvaart, Transport door de lucht is veel te goedkoop omdat er geen belasting wordt geheven op kerosine, en het zorgt voor enorme luchtvervuiling. Diverse Twentse gemeenten hebben zich, samen met de Provinciale

Staten en de Tweede Kamer, hevig verzet tegen een luchthaven in Twente. In Dinkelland hebben wij geen inspraak, maar inwoners dragen wel de lasten. De overlast en schade voor mens en de natuur moeten tot een minimum beperkt blijven. Het Twents vliegveldgebied moet duurzaam worden ingevuld, en de ontwikkelingen rond het vliegveld Lelystad moeten gemonitord worden. Overlast voor inwoners van Dinkelland als gevolg van extra (lage) vluchten boven Overijssel is niet acceptabel.

Maar ook lokaal kunnen we een verandering inzetten. Duurzaamheid in vervoer kunnen we stimuleren door

- Fiets- en wandelpaden in stand houden en uitbreiden.
- Geen extra asfalt in het buitengebied.
- Openbaar vervoer verbeteren tussen de kernen en uitbreiding richting NS-stations buiten de gemeente.
- Investeren in extra laadpalen en laadlantarenpalen.

Waterstof

Het gebruik van waterstof als energiedrager lijkt van groot belang voor het oplossen van het energievraagstuk. Dinkelland staat open voor deze nieuwe ontwikkelingen. Voorlopig is dat voor huishoudelijk gebruik nog toekomstmuziek, maar voor duurzaam vervoer zien wij al wel korte termijn mogelijkheden, door bij het tankstation aan de grens Rammelbeek de mogelijkheid te creëren om waterstof te tanken. De gemeentelijke voertuigen worden gefaseerd omgezet naar waterstofmotoren. Om de rentabiliteit te verhogen wordt ingezet op intensieve samenwerking met Nordhorn, om ook daar de gemeentelijke voertuigen en bijvoorbeeld het busvervoer gefaseerd om te zetten naar waterstof.

Duurzaamheid in bestemmingsplannen

In het omgevingsplan wordt een duurzaamheidsparagraaf opgenomen. In alle bestemmingsplannen voor industriële bouw, opslagruimtes, en andere grote gebouwen, staat dat de daken zo moeten worden gebouwd dat plaatsing van zonnepanelen mogelijk is.

Duurzaam gebruik en beheer van de stedelijke omgeving

In Dinkelland vindt geen opslag van CO₂ in de bodem plaats en wordt geen afvalwater geïnjecteerd. De bodem is geen afvalbak! Dinkelland is en blijft een schaliegasvrije gemeente.

Klimaatverandering en verstening in steden en dorpen vergroten het risico op wateroverlast bij neerslagpieken. Zowel de gemeente als de inwoners hebben een verantwoordelijkheid. We kiezen voor een bewustwordingscampagne om bewoners erop te wijzen welke positieve bijdrage ze – naast hun bijdrage aan duurzaamheid in het algemeen - kunnen leveren aan het tegengaan van wateroverlast. Het loskoppelen van regenwater is daarvan een voorbeeld.

Duurzame en respectvolle omgang met vee en 'oale' grond

Wij vinden dat respect voor dieren hoort in een fatsoenlijke samenleving. Wij zijn tegen alle uitwassen van te veel dieren in één ruimte. Daarbij is de brandveiligheid is binnen de bedrijfsvoering van intensieve veeteeltbedrijven een belangrijk item. Branden bij intensieve bedrijven blijken helaas te vaak oncontroleerbaar, met niet alleen veel dierenleed tot gevolg, maar ook menselijk leed - het verlies van jaren werk - en uiteraard veel economische schade. Wij willen dat de gemeente samen met brandweer en agrariërs op zoek gaat naar

mogelijkheden om ook bij bestaande bedrijven de veiligheid te vergroten. Daar hoort bij dat agrariërs worden gefaciliteerd bij hun verbeteracties.

Natuur-inclusief ondernemen ondersteunen we van harte. Daarbij zullen we ook goed luisteren naar wat de agrarisch ondernemer daarvoor nodig heeft. In ons hoofdstuk 5 over de natuur, landbouw en recreatie komen we daarop terug.

Afvalverwerking

Afvalverwerking is op dit moment een publieke taak en wij vinden dat dit zo moet blijven. Afvalverwerking is te belangrijk om aan de markt over te laten.

Het probleem van afval moeten we zoveel mogelijk aan de voorkant proberen op te lossen. Dit betekent: niet kopen van producten die je niet nodig hebt of die niet duurzaam zijn (*refuse*). Het gebruiken van minder grondstoffen door intensiever gebruik en delen met anderen (*reduce*). En producenten aanzetten tot efficiënter ontwerp en fabriceren (*redesign*).

Maar voordat een product afval is en verwerkt moet worden, kan er nog van alles mee gebeuren. We zetten vol in op langer gebruik van producten (hergebruik, reparatie, *refurbish* en omzetten naar nieuwe producten). Dit zorgt ervoor dat producten die anders afval zouden worden minder voorkomen.

Wat over is als afval proberen we op een zo efficiënt mogelijke manier in te zamelen voor recycling. In de huidige situatie wordt PMD, GFT en restafval gescheiden ingezameld. De voor- en nadelen van verbeterde bronscheiding en na-scheiding moeten we opnieuw tegen het licht houden en dan de best mogelijke oplossing kiezen. Als dat voor de gemeente betekent dat het in het vervolg ongescheiden moet worden ingezameld is dat voor ons geen bezwaar: het gaat om de beste oplossing.

Maar we vinden het vooral belangrijk dat er wordt ingezet op hergebruik en recyclen. Wat gaan we daar concreet voor doen?

- In elke grote kern een inzamelmogelijkheid voor tweedehands goederen zoals meubilair, kleding, etc. Als dit nu nog niet het geval is moet dit mogelijk gemaakt worden.
- Aanmoedigingsprijs voor het meest duurzame recycle idee dat bijdraagt aan een circulaire economie.
- Onderzoeken wat de meest efficiënte manier van inzamelen is voor onze inwoners.
- Het intensiveren van voorlichting en goede voorbeelden op het gebied van afval verminderen, hergebruiken en recyclen. Bijvoorbeeld een repair-café starten.

Een mogelijkheid tot het gratis storten van 100 kg grof huishoudelijk afval per jaar (met de 'Dinkelland Pas' - zie hoofdstuk 6. Dienstverlening). Snoeiafval zien we niet als afval en zien we daarom graag gratis ingezameld. Dit voorkomt particuliere stook en het materiaal kan worden ingezet voor compostering (of biobrandstof).

En de gemeente?

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Dinkelland moet de ambitie hebben één van de duurzaamste gemeenten van Nederland te zijn:

- In 2030 is Dinkelland qua energie zelfvoorzienend en niet langer afhankelijk van fossiele brandstoffen. Voor de interne organisatie wordt daarom een plan opgesteld om zo duurzaam mogelijk te werken, met meetbare doelstellingen. Elk intern en extern besluit van de gemeente wordt voorzien van een duurzaamheidparagraaf. Bovendien

rapporteert de gemeente jaarlijks over de activiteiten en resultaten op het terrein van de duurzaamheid.

- Energiezuinige gebouwen, de gemeentelijke gebouwen worden waar mogelijk voorzien van zonnepanelen, en nieuw gemeentelijk vastgoed wordt energieneutraal gerealiseerd.
- De gemeentelijke organisatie werkt zoveel als mogelijk papierloos.
- Bij alle aankopen en aanbestedingen is duurzaamheid een belangrijk selectiecriteria. Gunning van opdrachten voor vervoer alleen aan taxi- of busbedrijven die op duurzame energie rijden
- Duurzaamheid, ook op het gebied van onkruidbestrijding en gewasbescherming: de gemeente Dinkelland gebruikt daarom zelf uitsluitend niet-chemische bestrijdingsmiddelen.

3. Volkshuisvesting

samen wonen en leven in Dinkelland

Volkshuisvesting is meer dan uitsluitend het bieden van onderdak (de stenen). De manier waarop de volkshuisvesting is georganiseerd heeft invloed op allerlei facetten van het (samen)leven.

Slechte volkshuisvesting leidt tot ongezondheid, onveiligheid, gebrek aan sociale contacten, onvoldoende ontplooiingsmogelijkheden en daarmee tot het behouden en vergroten van welvaartsverschillen

Goede volkshuisvesting biedt - naast bescherming tegen weer en wind – ook veiligheid en zekerheid, sociale samenhang, voorzieningen, zorg, en de mogelijkheid tot ontplooiing. In die zin wordt met goede volkshuisvesting in een belangrijk deel van de behoeften van inwoners voorzien.

Zeker zijn van passend en betaalbaar wonen

De woningvoorraad in Dinkelland past niet bij de veranderende behoefte.

Woningbehoefteonderzoek laat zien dat vooral aanpassing van de woningvoorraad nodig is voor de huisvesting van starters en zelfstandig wonende ouderen.

Om de eigen woning geschikt te maken voor het ouder worden, kan het nodig zijn dat er een slaapkamer en badkamer op de begane grond komen, dat drempels worden weggenomen en dat nieuwe techniek (bijvoorbeeld beeld/geluidverbinding met zorgverlening) wordt aangebracht. De gemeente stimuleert en faciliteert het ontwikkelen van zulke plannen. Om de bestaande voorraad koopwoningen betaalbaar te maken en te houden is bovendien versneld verduurzamen nodig (isoleren en duurzame opwekking).

Nieuwe sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen worden gerealiseerd voor jongeren en voor ouderen. Ook investeren we in nieuwe woonvormen, zoals “knarren-hofjes” en clusters van “tiny houses”. De gemeente neemt zelf initiatief waar dit door marktpartijen niet wordt opgepakt. Woningbouw en woningbezit door marktpartijen die allen streven naar maximale winst, wordt aan banden gelegd. Met de woningcorporaties worden harde prestatieafspraken gemaakt over hun inzet

Overige punten

- De komende raadsperiode worden enkele oudere wijken op een hoger kwaliteitsniveau gebracht. Dat geldt voor de openbare ruimte en voor de woningen. Ook de sloop van woningen wordt daarbij niet uitgesloten.
- In nieuwbouwplannen wordt steeds een deel goedkope en betaalbare bouw geprogrammeerd: sociale huur, goedkope koop en collectief particulier opdrachtgeverschap

- Bij nieuwbouw krijgen inwoners meer vrijheid om een kavel te kiezen dat qua grootte past (meer flexibiliteit in bestemmingsplannen) en om een eigen ontwerp te realiseren (minder dwingende beeldkwaliteit plannen).
- Harde prestatieafspraken met de plaatselijke woningcorporatie Mijande over het versneld isoleren van bestaande huurwoningen, de investeringen in de leefbaarheid van buurten en kernen, het aantal en de kwaliteit van te bouwen woningen, en de woonlasten voor de huurder (huurprijs, servicekosten, energie).
- Als de plaatselijke corporatie niet willen investeren in de nieuwbouw die in Dinkelland nodig is, dan maken we afspraken met corporaties die daartoe wel bereid zijn. In die afspraken is duidelijk wat gebouwd wordt, en wanneer het gerealiseerd moet zijn.
- Voor startende huishoudens wordt – ook in de kleine kernen – meer ruimte geboden voor de bouw van een eigen woning.

Leefbare kernen en voorzieningen

Mensen worden gemiddeld ouder, en vaak ook ouder in goede gezondheid. Zelfstandig blijven wonen in de eigen woning blijkt soms niet goed mogelijk, maar er zijn weinig alternatieven. De behoefte aan hulp en zorg neemt toe. Tegelijkertijd verlaten jongeren de kern voor bijvoorbeeld studie, werk of voorzieningen. Daardoor verandert de huishoudsamenstelling in de kern snel, en neemt het economisch draagvlak voor de nog resterende voorzieningen steeds verder af.

We kiezen ervoor samen met de bewoners de leefbaarheid op peil te houden en te verbeteren. Initiatieven van inwoners worden daarom door de gemeente gefaciliteerd. Bijvoorbeeld, een buurtsuper die deels door mensen met een beperking wordt gerund; of een gymzaal als sociale ontmoetingsplaats of voor nieuwe activiteiten. Kleine scholen worden alleen gesloten als de kwaliteit van het onderwijs echt niet op niveau kan blijven. Als het schoolbestuur wil sluiten, dan onderzoekt de gemeente of doorgaan als openbaar onderwijs mogelijk is.

Alle huidige (basis)voorzieningen in de kernen (zoals bijvoorbeeld school, huisarts, prikpost, kulturhus of ontmoetingsplaats, etc.) dienen op peil gehouden te worden. De kwaliteit moet daarbij hoog zijn, ook voor eventuele nieuwe voorzieningen in de toekomst. Wij willen een actieve, leefbare gemeenschap in iedere kern binnen onze gemeente. Burgers en hulpdiensten zijn in heel Dinkelland, dus ook in het buitengebied, bereikbaar. Waar nodig komen in overleg met de bevolking nieuwe zendmasten.

De regels met betrekking tot het integraal beheer van de openbare ruimte (de IBOR-regels), gaan terug naar de originele afspraak: hotspots moeten op A niveau worden beheerd, de kernen op B-niveau en in het buitengebied C/D-niveau. Burgers mogen hun eigen inbreng en bijdrage leveren en de gemeente zal dit op aanvraag faciliteren.

Leefbaarheid voor jongeren

Aan jongeren wordt nadrukkelijk een stem gegeven via een jongerenraad, zodat hun stem ook nadrukkelijker wordt gehoord in de gemeentepolitiek. Voor vernieuwende initiatieven van groepen jongeren wordt een aanmoedigingspremie opgenomen in de gemeentebegroting.

Overige punten.

- Iedere kern of wijk krijgt de beschikking over een eigen budget dat binnen heldere en beknopte democratische procedures naar eigen inzicht kan worden inzet.
- Om verpaupering van leegstaande panden tegen te gaan en te voorkomen dat de woonomgeving ontsierd wordt door braakliggende terreinen gaan we de gemeentelijke

welzijnsnota zo aanpassen, dat de gemeente een instrument in handen krijgt om op te treden tegen eigenaren die hun bezittingen laten verslonzen en daarmee de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving soms jarenlang naar beneden halen.

- Door permanente 'belevingsactiviteiten' op de pleinen binnen de kernen aan te bieden willen wij levendigheid van deze pleinen vergroten.
- Denekamp: de aantrekkelijkheid als winkelkern wordt verbeterd. De functie van de Vledderstraat en Grotestraat als winkelstraten wordt hersteld/versterkt.

Onderwijs, sport en cultuur

Onderwijs

Deelnemen aan goed en op de capaciteiten toegesneden onderwijs is een belangrijke voorwaarde voor het volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Extra aandacht is en blijft nodig voor mensen in achterstandsituaties. Dat betekent dat de gemeente in beeld moet hebben over wie het gaat, en daar ook proactief beleid op voeren.

- Scholen worden alleen gesloten als de kwaliteit van het onderwijs niet op niveau is en gebracht kan worden, nooit om het simpele feit dat er te weinig leerlingen zijn. Scholen in de kleine kernen kunnen zo behouden worden.
- Muziekonderwijs is blijvend onderdeel op alle basisscholen .
- We herintroduceren het schoolzwemmen in Dinkelland.
- We herintroduceren schooltuintjes met daaraan gekoppeld milieueducatie.

Sport

Sport is van groot belang voor lichaam en geest. Sport is een belangrijk middel in het behouden van gezondheid en de strijd tegen overgewicht. Een strijd die nog nadrukkelijker gevoerd moet worden vanwege de coronapandemie en de corona-kilo's.

Sport kan functioneren als sociaal bindmiddel. Waar mensen samen sporten ontstaat een gevoel van gezamenlijkheid, teamspirit en onderling respect. De sportverenigingen die voornamelijk op de been worden gehouden door vrijwilligers, vervullen een belangrijke maatschappelijke functie in onze gemeente. De gemeente faciliteert en ondersteunt de verenigingen. Dat geldt ook voor (nieuwe) sporten die ruimte of onderdak zoeken.

- Voor zaalsporten moet elke sporthal of -zaal aan de eisen van de tijd voldoen. Dat betekent dat er de komende jaren nieuwbouw en/of renovatie nodig is. In Denekamp komen twee sportzalen te vervallen (de Veldkamp en de meester Mulderstraat), gelijk oplopend met de wijziging in de onderwijshuisvesting Dit verlies aan ruimte moet in de nog te ontwikkelen plannen (tenminste) worden gecompenseerd.
- Voor onder meer atletiek, loopverenigingen en roller/inline-skaten zoeken we naar mogelijkheden om veilige buiten-accommodaties te realiseren
- Meer ruimte voor Cruyff-courts, basketbalveldjes en skateboardbanen voor jongeren
- Sportbeoefening moet voor iedereen toegankelijk zijn. Mensen met een kleine beurs, die willen sporten, ondersteunen we door het lidmaatschap geheel of gedeeltelijk te betalen. De bijdrage daarvoor wordt geormerkt op de Dinkellandpas gezet (zie hoofdstuk 6. Dienstverlening).
- Gezamenlijk bewegen in de publieke ruimte zorgt ervoor dat mensen beter in hun vel zitten, minder snel een depressie ontwikkelen en sneller genezen van blessures. We faciliteren particulier initiatief om zogenaamde beweegparken te ontwikkelen stimuleren. In de beweegparken kunnen kinderen spelen, scholen activiteiten ontwikkelen en buurtbewoners initiatieven ontplooiën. Zo heeft het ook een sociaal maatschappelijke functie. Het Denekamps beweegpark Dinkelloo (in samenwerking met voedselbos locaties) kan als inspiratie dienen voor de overige kernen in Dinkelland.

Cultuur

Culturele voorzieningen zoals musea, theaters, festivals, heemkunde, etc. zijn in Dinkelland ruim aanwezig. Dat is ook nodig: voor de eigen bevolking en voor het toerisme. Het ontwikkelen van kunst en cultuur evenementen in onze gemeente verdient ondersteuning. We helpen bij vergunningen (aanvraag en vlotte verlening) voor evenementen, faciliteren culturele initiatieven, en halen actief nieuwe initiatieven bij ondernemers, instellingen en bevolking op.

Behoud van cultuurhistorisch erfgoed

Cultuurhistorisch relevant vastgoed is de afgelopen decennia in onze gemeente in rap tempo afgenomen. Wij vinden dat we moeten staan voor ons cultureel erfgoed. Dat betekent dat we dergelijke gebouwen beschermen tegen aantasting en sloop, en ons hard maken voor behoud en waar nodig renovatie en hernieuwd gebruik. Ook immaterieel erfgoed verdient het beschermd te worden. Of het nu gaat om typisch Twentse gebruiken zoals de diverse paasgebruiken, het Noaberschap, of de Twentse taal. De gemeente heeft die beschermende rol waar te maken waar het maar kan.

En de gemeente?

De gemeentelijke organisatie heeft een voorbeeldfunctie bij het gebruik van de gemeenschap van de gemeentelijke gebouwen, waaronder het gemeentehuis. Zo zal het gemeentehuis bijvoorbeeld meer worden benut als multifunctionele accommodatie en voor onderwijs-, sport- en culturele activiteiten.

4. Zorg en de rol van de gemeente

zeker zijn van goede zorg dichtbij

Ieder mens is uniek. Elke inwoner van Dinkelland dient zelf de regie over eigen leven, gezondheid en handelen te hebben. Maatwerk in het zorgaanbod moet dus de norm zijn. Iedereen heeft recht op zorg als die om wat voor reden dan ook nodig is. En zorg moet voor iedereen makkelijk toegankelijk zijn en dichtbij. Mensen die zorg nodig hebben mogen niet het gevoel hebben te 'bedelen'. Elke inwoner met een zorg- of hulpvraag heeft naast een eigen verantwoordelijkheid ook een eigen stem. Als het om welke reden dan ook niet mogelijk is dat de zorgvrager zelf de regie voert, dan dient op passende wijze ondersteuning of begeleiding te worden geboden of ingezet zo lang dit noodzakelijk is.

Wij maken ons hard voor 'sociale wijkteams. Zo'n wijkteam kent iedereen in de kern of buurt, en omgekeerd weten de inwoners ook eenvoudig de vaste mensen van het wijkteam te vinden. Daardoor worden mogelijke problemen al vroeg gesignaleerd en kan vaker preventief worden opgetreden. Stille armoede en eenzaamheid worden door het wijkteam opgespoord en ook daar wordt passende begeleiding georganiseerd.

Met meer aandacht voor preventie neemt de kwaliteit van leven toe en de behoefte aan (zware) specialistische zorg af. Er zijn genoeg gegevens beschikbaar om inzichtelijk te krijgen welke positieve gezondheidseffecten optreden en wat er bespaard kan worden door verhogen van de uitgaven op gebied van preventie. Signaleren aan de voorkant voorkomt veel leed en dure zorg aan de achterkant

De inzet van familie en omgeving is van groot belang, daar is iedereen het over eens. Maar soms kan dat niet of is het ongewenst. Dan moet passende professionele hulp geboden worden. Wij vinden dat dit ruimhartig moet en kan. Het geld dat bestemd is voor zorg, wordt ook voor zorg gebruikt.

De Schakel is de verbinding tussen gemeente, Wijkkracht en Stichting Welzijn Dinkelland Tubbergen (SWDT) voor vragen over welzijn en zorg, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en het Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ). De consultants en sociaal werkers geven informatie, advies en ondersteuning bij aanvragen voor bijvoorbeeld dagbesteding, begeleiding, huishoudelijke hulp, rolstoel, automaatje, vrijwilligerswerk, woningaanpassing, etc. We willen dit versterken met een wekelijks aanwezigheid van Wijkkracht in elke kern. Dan kunnen inwoners die hulp nodig hebben dit op een vertrouwde plek bespreken en hoeven zij niet meer persé naar het Gemeentehuis in Denekamp.

We willen dat wekelijkse spreekuur aanvullen met de diensten van de gemeente, zodat ook de tocht naar het gemeentehuis niet persé gemaakt hoeft te worden voor bijvoorbeeld een paspoort of rijbewijs. Om dit te kunnen organiseren wordt een "gemeentebus" ingezet, met de benodigde apparatuur en digitale infrastructuur. Zo kan als dat nodig is ook met deskundige professionals van de gemeente Dinkelland of andere organisaties gesproken worden. De medewerker(s) in de bus begeleiden daarbij.

Overige punten

- Sociale zaken dient dicht bij de burger geregeld te worden, dit vindt dan ook plaats in de eigen gemeente, en in de eigen kern met de gemeentebus.

- Zorg dient ten dienste te staan van de zorgbehoevende. Bureaucratie dient tot een minimum beperkt te worden.
- Er wordt een Adviesraad ingesteld, die college en raad op het totale sociale domein zoals de terreinen van de WMO, de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en de Stichting participatie Dinkelland gevraagd en ongevraagd van advies voorziet. Zo mogelijk wordt het pakket van de huidige Adviesraad Dinkelland die haar basis heeft in de WMO daar op aangepast.
- Eigen bijdragen voor zorg moeten inkomensafhankelijk zijn en mogen niet leiden tot een stapeling van eigen bijdragen. Bij de uitvoering van de Dinkellandpas worden de verschillende persoonsgebonden regelingen ondergebracht en wordt hiermee rekening gehouden (zie ook hoofdstuk 6. Dienstverlening).
- Basiszorg is en blijft dichtbij beschikbaar (huisarts, apotheek, prikpost). Voor andere diensten en producten garandeert de gemeente met een goede bezorgdienst dienstverlening dichtbij.
- Wie ouder wordt en zorg nodig heeft, verdient dit in eigen wijk of dorp. Ouderen moeten zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen met waar nodig passende ondersteuning en zorg. We streven naar kleinschalige zorgvoorzieningen, die door woningcorporaties en zorgaanbieders gerund worden. Want als je hulpbehoevend bent, moet je ook dan in staat zijn in je eigen omgeving te blijven wonen, dicht bij familie en vrienden.
- Elk kind heeft recht op de best mogelijke thuisbasis om op te groeien. Als daarbij ondersteuning, hulp of zorg noodzakelijk blijkt, dient dit te worden geboden.
- We steunen initiatieven die met mantelzorg invulling willen geven aan het Twentse noaberschap, evenals het wijk- en buurtnetwerk.
- Inwoners met vragen over financiële en sociale problematiek kunnen een coach toegewezen krijgen die alles voor hen coördineert
- Ondersteunen van burgerinitiatieven om eenzame en verwarde mensen extra aandacht te geven;
- De infrastructuur van de kernen is ingericht met aandacht voor alle binnen de betreffende kern bestaande doelgroepen, dus ruimte voor kinderen, jongeren, volwassenen, senioren en mensen met een beperking (rolstoelvriendelijke centra);

En de gemeente?

De gemeentelijke organisatie maakt haar voorbeeldfunctie waardoor: investeren in wijkgericht werken, door samen te werken met de eerstelijnsgezondheidszorg en door het bevorderen van deskundigheid van consultants en sociaal werkers. De gemeente zorgt ook voor goede informatievoorziening. Het is belangrijk dat er openheid is in informatieverstrekking over financiële steun door de gemeenten en instanties, ook op de gemeentelijke website, en ook in de gemeentebus

5. Natuur, landbouw en recreatie

een leefbaar en natuurlijk buitengebied

Zeker zijn van behoud van natuur en landschap

Dinkelland is een gemeente met veel en bijzondere natuur. Wij zijn trots op het grote aantal Natura2000 gebieden, de parels van Dinkelland, maar ook op het mooie landschap dat in lange tijd tot stand is gekomen door de inspanningen van boeren. Tegelijkertijd vormt het huidige landbouwsysteem een grote bedreiging voor diezelfde natuurgebieden en het mooie Twentse landschap. Overbemesting, pesticiden en herbiciden gebruik, grasland monoculturen en kap van houtwallen zorgen voor achteruitgang van de kwaliteit van het landschap en de biodiversiteit.

- Wij vinden dat natuurwaarden en biodiversiteit waar mogelijk versterkt moet worden en het landschap beschermd tegen ongecontroleerde kap van houtwallen en singels. De handhaving hierop wordt versterkt.
- Herstellen van gemengde heg en houtwallen waarbij de gemeente actief initiatieven daartoe initieert en ondersteunt.
- We willen graag dat Dinkellandse kinderen zich ook bewust zijn van de bijzondere omgeving. Daarom gaat elke basisschool een dag helpen bij het onderhoud van een Natura2000 gebied in de gemeente Dinkelland. Dit onder aanvoering van de verantwoordelijke wethouder.

De landbouw kan het niet alleen

Agrarische ondernemers staan er vaak alleen voor, en zullen - om het huidige landbouwsysteem te kunnen veranderen - een goed toekomstperspectief moeten hebben. Die transitie kost tijd, geld, maar ook nieuwe ideeën. Als je aan natuur-inclusieve landbouw wil doen, hoe kom je aan geld en kennis? Welke andere mogelijkheden zijn er voor een transitie naar een duurzame toekomst voor zowel boer als natuur.

- Wij stellen voor een transitie bureau in te richten waar ondernemers (ook niet agrariërs) terecht kunnen met en voor nieuwe ideeën, en voor voorlichting en advies rond investeringen, transitiegelden en subsidies, Het transitiebureau zal ook een link zijn tussen potentiële investeerders, banken en agrarische ondernemers, waar ook niet-traditionele belangenbehartigers van agrarische ondernemers plaats hebben.
- Het huidige systeem van ervencoaches moet grondig worden geëvalueerd op haar effectiviteit voor de transitie. De gemeentelijke rekenkamer wordt gevraagd om deze evaluatie op zich te nemen. Hoe is de aanbesteding gegaan; wat zijn de resultaten?
- Kleinschalige, duurzame economische activiteiten en ondernemingen moeten mogelijk zijn in het buitengebied. Dit vergt maatwerk: het huidige beleid (Vrijkomende Agrarische Bebouwing+, rood voor rood, schuur voor schuur) is daartoe niet toereikend en moet grondig worden geëvalueerd. Handhaving van bestemmingen is daarvoor van essentieel belang: het is een gemeentelijke dienstverlening naar de Dinkellands burgers om te zorgen dat wat mag kan, en wat niet mag ook niet gebeurt!

Verbinden en uitbreiden natuurgebieden: landbouw, recreatie en natuur

Natuur, een natuur inclusieve landbouw en een mooi Twents landschap zijn ook waardevol voor recreatie. Het maakt Dinkelland aantrekkelijk en de werkgelegenheid in de recreatieve sector neemt steeds verder toe. De coronacrisis maakt dit eens te meer duidelijk. Toerisme en landbouw zijn beide belangrijk voor de lokale economie: recreanten en toeristen moeten

volop kunnen genieten van het prachtige landschap, de natuur en de cultuur in Dinkelland. Het agrarisch landschap is daar onderdeel van. Beide sectoren moeten elkaar zo veel mogelijk versterken en zo min mogelijk in de weg zitten. Daarom ontwikkelt de gemeente een nieuwe visie op toerisme in samenhang met landbouw samen met belanghebbenden uit beide sectoren en natuurbeheerders. En na het opstellen van de visie stopt het overleg niet; er worden samen nieuwe concepten voor toerisme en landbouw uitgewerkt. Doel is het behoud en vergroten van de werkgelegenheid in de agrarische en toeristische sector. Het transitiebureau kan hier ook een rol in spelen. Centraal in dit alles staat de actieve samenwerking tussen boeren, milieu- en natuurverbanden, jagers en overheid.

- Regelmatig openstellen van natuurgebieden voor wandelaars onder leiding van een gids.
- Kleinschalig duurzaam watertoerisme en diverse recreatiemogelijkheden met respect voor de natuur.
- Weidevogels te behoeden voor uitsterven, door samenwerking binnen Twente en met de Provincie. We willen dat er gezamenlijke gebiedsplannen komen die de leef-voorwaarden voor weidevogels zullen verbeteren.
- Creatieve agrariërs, die recreatieve voorzieningen willen realiseren, worden ondersteund.
- Streven naar aaneengesloten natuurgebieden met een flink deel verhoogd waterpeil, lagere (ruige)mestgift, en uitgesteld maaien in mozaïekbeheer (hierbij wordt niet in één keer alles gemaaid, maar in blokken. Door te werken met een rustperiode krijgen kruiden, insecten en jonge vogels meer overlevingskans. In de rustperiode wordt er niet beweid, gemaaid, gerold, gesleept, gescheurd, gefreesd, ingezaaid of bemest). De boeren moeten hiervoor een dekkende vergoeding ontvangen en het besef moet doordringen dat je dit probleem alleen in gezamenlijkheid kunt oplossen.

Zeker zijn dat er geen nieuwe megastallen komen

Wij zijn vóór landbouw, maar dan wel landbouw met oog voor de menselijke maat en diervriendelijkheid, in goede balans tussen bedrijf en omgeving. Bij nieuwvestigingen van veehouderij worden in ieder geval dierenwelzijn en veiligheid als toetsingspunten opgenomen. Wij zijn tegen nieuwe megastallen. Bij bestaande megastallen zullen de veiligheid en het welzijn van mens en dier voorop moeten staan. En de uitstoot van stikstof en mest zullen binnen de normen moeten worden gehandhaafd. De gemeente werkt mee bij initiatieven die daarop gericht zijn

Naar meer voedselbossen

Een voedselbos is meer dan een bos waar eetbare soorten in staan; dat is in elk bos het geval. Voedselbossen zijn zelfvoorzienende ecosystemen waaruit op termijn het hele jaar kan worden geoogst. Afhankelijk van het seizoen varieert de oogst van diverse soorten fruit, noten, zaden en groenten tot wortels, knollen, paddenstoelen, eetbare bloemen en honing. Daarnaast levert een vitaal voedselbos een rijke 'oogst' op aan hoogwaardige natuur, aantrekkelijk landschap en andere nuttige producten zoals hout, medicinale kruiden en zaai- en plantgoed.

Ook bij langdurige weersextremen blijft een voedselbos groeien en produceren, omdat het werkt als een ecosysteem; met en tegen schimmels, ongedierte en weersinvloeden. Het bos zorgt voor stikstofopslag en toename van de biodiversiteit, is aantrekkelijk voor recreatie en ontspanning, en biedt ruimte voor leren van de natuur. Het biedt lokale ondernemers de mogelijkheid om cursussen, fiets-, wandel- en plukroutes, proeverijen, verblijfsrecreatie in de natuur, zorgarbeid, etc. aan te bieden.

De gemeente is aanjager voor het inzetten van voedselbossen als landbouwmethode. Voedselbossen bewijzen zich op steeds meer plaatsen als een weerbare en gezonde manier van landbouw.

Zeker zijn van samenwerking op en over de grens

We kiezen voor samenwerking over de grens. Het toeristisch product wordt sterker als de publiekstrekkers aan beide kanten van de grens worden verbonden. De grensovergang Denekamp-Nordhorn wordt ontwikkeld tot een aantrekkelijke plek met uitstraling en meer economische bedrijvigheid aan beide zijden van de grens. Vanaf dit punt worden internationale wandel- en fietsroutes vormgegeven en gepromoot.

En de gemeente?

- De bijenpopulatie heeft het moeilijk in Nederland. Wij maken middelen vrij om braakliggende terreinen massaal in te zaaien met wilde bloemen om zodoende alle bestuivers een kans te geven om te overleven. Dinkelland is aangesloten bij de BijenAgenda van Overijssel die samenwerkt met alle belanghebbenden in de groene omgeving. De acties om verbindingzones tussen leefgebieden te creëren worden uitgebreid en versneld. We stimuleren Natuur Educatieve projecten voor kinderen op dit gebied samen met scholen en anderen.
- Het gemeentelijk maaibeleid moet worden aangepast. Vaak maaien is niet goed voor planten en insecten. Bij gefaseerd maaien wordt elke keer een wisselend patroon gemaaid, waarbij niet alles wordt gemaaid. Zo ontstaat een ruig en gevarieerd gebied dat voedsel en dekking biedt aan vogels en insecten en waardoor er tot laat in de herfst nog bloemen staan. Jaarlijks moet worden bekeken wat er nodig is onder begeleiding van een deskundig ecooloog, om tot een natuurlijke, bloemrijke en biodiverse bermen te komen. Natuurlijk wordt rekening gehouden met de verkeersveiligheid
- Actief aanboren van nieuwe doelgroepen toeristen, zoals jongeren en sportieve mensen.

6. Dienstverlening

het gaat om mensen

De dienstverlening van gemeente er is voor de inwoners en niet andersom! De basis bij de benadering van burgers en bedrijven is vertrouwen. Als gemeentelijke overheid stellen we kaders, en faciliteren we initiatieven van (groepen) inwoners (buurtactiviteiten, onderhoud van groen, aanschaf AED, en dergelijke). Wat inwoners zelf kunnen, doen ze zelf. Maar als mensen om wat voor reden dan ook buiten de boot vallen, dan springt de gemeente voor hen in de bres.

Wij vinden dat de gemeente dicht bij de burgers moet staan en betrouwbaar moet zijn. Dit betekent dat de gemeente:

- Belangrijke informatie niet alleen passief op een site zet, maar ook actief via kranten, gerichte post en sociale media verspreidt.
- Verkiezingen organiseert voor democratisch gekozen dorps en stadsraden en verantwoordelijkheden over zaken die in de dorpen en stad spelen naar dat niveau delegeert.
- Een mobiel gemeentelijk loket inricht (de gemeentebus) waar burgers al hun gemeentelijke zaken kunnen doen.

Steeds meer informatie wordt digitaal aangeboden, en aanvragen voor bestemming, bouw en andere zaken moeten digitaal worden gedaan. Er wordt veel verwacht van de zelfredzaamheid van de burger. We kijken kritisch naar de bereikbaarheid van die digitale bureaus en willen dat de er bij gemeente ook mensen blijven werken waarmee je kunt praten om je probleem te helpen oplossen.

Dinkellandpas

We voeren voor de uitvoering van diverse financiële regelingen voor verschillende groepen een Dinkellandpas in. De Dinkellandpas is er voor iedereen. Het is een pas die je koopt en waarmee je vervolgens kortingen kunt krijgen op verschillende producten en diensten. Lokale ondernemers en maatschappelijke en culturele instellingen doen mee aan de pas, waardoor deze ook aantrekkelijk is voor iedere inwoner van Dinkelland. De gemeentelijke regelingen die voor specifieke doelgroepen gelden worden in de pas via DigiD ondergebracht.

De pas dient tot het weghalen van stigma's van armoede of hulpbehoefendheid, met tegelijkertijd (administratieve) vereenvoudiging van de uitvoering van de regelingen. De Dinkellandpas is een persoonsgebonden pas, waarop tegoeden en aanbiedingen kunnen worden geplaatst voor:

- De verschillende (financiële) regelingen die de gemeente uitvoert: bijvoorbeeld diverse uitkeringen, toegankelijkheid sportvoorzieningen, maatregelen armoedebestrijding, energie-voucher, menstruatiearmoede, etc.
- Lokale ondernemers die aanbiedingen aan de eigen bevolking willen doen.
- Kortingen van maatschappelijke en culturele instellingen.

En de gemeente?

Wij willen een gemeentelijke overheid die particuliere initiatieven stimuleert en ondersteunt. Naar een ja-cultuur, tenzij. Een gemeente die serieus invulling geeft aan burgerparticipatie. plannen worden gebaseerd op de vooraf gepeilde mening van betrokken burgers (en organisaties). En niet informatie geven pas als het plan al klaar is, of alleen ruimte bieden voor het veranderen van details: dat is geen participatie. De gemeente staat dicht bij de mensen. Dat betekent ook dat topambtenaren wonen in de gemeente zodat ze daar voeling mee blijven houden.

Wij willen geen bestuurlijke fusie met Tubbergen. Als fusie nodig is, dan ligt samensmelting in een geografisch samenhangend gebied, bijvoorbeeld Noord-Oost Twente, het meest voor de hand. Gemeentelijke schaalvergroting kan wat ons betreft niet zonder het tegelijkertijd dicht bij de burger brengen van dienstverlening (gemeentebus - Wijkkracht) en een toenemende invloed en bevoegdheid voor democratisch gekozen vertegenwoordigers in die kern!

Stem 16 Maart lijst 4
PvdA / GroenLinks Dinkelland
SAMEN STERK

PvdA Dinkelland
GROEN LINKS

check onze website

Cel Severijn
Wilma Riesmeijer-Schouten
Sebastian Slots
Paul van Zwieten
Jenneke Koehorst

Harm Meek
Kim Peddemors
Jan Knol
Steven Kamphuis
Leoniek Bruns

Facebook: facebook.com/progressiefdiinkelland
Instagram: instagram.com/progressiefdinkelland
Twitter: twitter.com/prog_dinkelland